

## **Indholdsfortegnelse for bilag**

1 Godkendelse af referat .....	2
Bilag 1: Referat - Åbent 200618.....	2
2 Forslag til styrket indsats for ordblinde børn og unge (OKJ).....	7
Bilag 1: Styrket indsats for ordblinde børn og unge .....	7
3 Evt.....	14
Bilag 1: Eventuelt.....	14
4 (Lukket).....	16
5 (Lukket).....	16

# Bilagsforside

Dokument Titel: Referat - Åbent 200618

Dagsordens titel Godkendelse af referat

Dagsordenspunkt nr 1

**Referat**

**MBU - Rådmandsmøde**

---

Dato: 20. juni 2018  
Tid: 09:15 - 11:30  
Sted: Grøndalsvej 2, 1.128  
Deltagere: Hans van Binsbergen (HvB)  
Ole Kiil Jacobsen (OKJ)  
Henning Mols (HM)  
Søren Aakjær (SOA)  
Helle Bach Lauridsen (HBL)  
Hardy Pedersen (HP)  
Thomas Medom (TM)  
Mia Brix Jensen (referent)

Afbud:

Fraværende:

Bemærk:

---

**1 Godkendelse af referat**

Referatet blev godkendt.

**2 Status på udmøntning af dagtilbudsloven (OKJ og HP)**

Pædagogisk chef Ole Kiil og økonomi- og administrationschef Hardy Pedersen har sat punktet på dagsordenen for at give en status på udmøntning af dagtilbudsloven. Hovedparten af den nye lovgivning træder i kraft d. 1. juli 2018.

I materialet redegøres for status for alle 10 arbejdsplaner, der er defineret i forbindelse med den nye dagtilbudslov. En del af arbejdsplanerne har flere underpunkter, som kræver behandling uafhængigt af hinanden.

Indstilling om, at

1. Rådmanden sammen med Marianne Gilbert, formand for BUPL Århus og Jack Hougaard Kristensen, sektorformand for FOA Århus på rådmandsmødet den 20. juni 2018 godkender det fælles pædagogiske grundlag for dagtilbud i Aarhus Kommune (Bilag 1 - arbejdsplan 1)
2. Rådmanden godkender de reviderede styrelsesvedtægter, herunder
  - a. At anbefalingen om minimum 6 bestyrelsesmøder fastholdes
  - b. At anbefalingen om at flytte bestyrelsesåret justeres fra august-juli til september-august

(Bilag 2 - arbejdspakke 5)

3. Rådmanden godkender model for kombinationspasning med foreslåede takster.  
(Bilag 3 – arbejdspakke 7)
4. Rådmanden godkender, at Børn og Unge fastholder tildeling af drifts- og bygningstilskud til private daginstitutioner som i dag  
(Bilag 4 - arbejdspakke 8)
5. Rådmanden godkender retningslinjer for godkendelse af og tilsyn med de private pasningsordninger med virkning pr. 1. juli 2018  
(Bilag 5 – arbejdspakke 9)

Følgende deltog i drøftelsen: Simone de Lemos, Rikke Slot, Hans Sloth Kristoffersen (HSK), Linda Hansen, Louise Heltborg Budde (LHB) og Stine Fiedler Røge (SFR).

Under det første at-punkt deltog Marianne Gilbert (BUPL) og Jack Hougaard Kristensen, (FOA) også.

Simone de Lemos (SdL) præsenterede indstillingen og materialet.

### **Om at-punkt 1**

SdL bemærkede, at det har været en rigtig god proces.

Marianne Gilbert kvitterede for et godt samarbejdet. Jo mere vi kan samarbejde jo bedre er det for kerneopgaven. Grundlaget spiller godt sammen med Stærkere Læringsfællesskaber.

Jack Hougaard Kristensen kvitterede ligeledes for et godt samarbejde. Det pædagogiske grundlag bygger på et godt børnesyn, og der er en god balancen mellem lovgivning og faglige strategier.

Deltagerne drøftede grundlaget, der var blandt andet følgende pointer:

- Positivt at grundlaget fastslår at det har værdi i sig selv at være barn.
- Opmærksomhed på implementeringen– hvordan dagtilbuddene i praksis for arbejdet med det pædagogiske grundlag.
- Der vil blive en række kompetenceudviklingstiltag,

Beslutninger:

- Punktet blev tiltrådt.
- Der skal udarbejdes en kommunikationsplan, herunder:
  - *Eksternt*: Fælles debatindlæg før sommerferien fra rådmand, FOA og BUPL
  - Intern (efter sommerferien):
    - Formidles til dagtilbudslederne, områdecheferne og til forældrepræsentanter. Rådmand, BUPL og FOA er afsender.
    - Pædagogisk grundlag skal være tilgængeligt for alle forældrene.

## **(OKJ følger op, HBL i forhold til kommunikation)**

### **Om at-punkt 2**

LHB præsenterede indstillingen. Der indkommet 7 ekstra hørings svar, derfor er bilaget blevet opdateret. Materialet blev omdelt på mødet. (Det opdaterede bilag er tilføjet til mødematerialet efter mødet).

Deltagerne drøftede høringsvarerne.

Der bliver fremsendt en byrådsindstilling til godkendelse i eDoc.

OKJ orienterede om, at retningslinjerne for udlån af lokale er ved at blive revideret.

Beslutning om:

- Der skal være minimum på 5 årlige bestyrelsesmøder.
- Det er bestyrelsernes behandling af budget og regnskab – der skal være hovedfortællingen i indstillingen til Byrådet.
- Det skal overvejes om der skal være en byrådsindstilling om lokaler mv. når de reviderede retningslinjer er klar.

Med forhold for disse bemærkninger blev indstillingen tiltrådt. **(OKJ følger op)**

### **Om at-punkt 3**

SFR præsenterede indstillingen.

Deltagerne drøftede af kombinationsmuligheden.

- Der forventes kun at være få forældre, der vil anvende ordningen.
- Ændringen skal udmøntes i en byrådsindstilling om takster. Indstillingen bliver sendt til godkendelse i eDoc.

Indstillingen blev tiltrådt. **(HP følger op)**

### **Om at-punkt 4**

Beslutning om, at tilskuddet til private leverandører skal fastholdes.

Beslutningen skal skrives ind i en samlet indstilling til Byrådet.

Til rådmandens baggrund: Det skal undersøges hvilket år de nuværende retningslinjer blev vedtaget.

Om loftet over driftsgarantien:

Såfremt der er difference, skal det overvejes om loftet skal hæves.

**(HP følger op)**

### **Om at-punkt 5**

HSK præsenterede punktet.

Punktet blev drøftet. Indstillingen blev tiltrådt.

**(OKJ følger op)**

Beslutning på tværs af punkterne:

Udvalget skal orienteres i en skriftlig orientering om udmøntningen af dagtilbudsloven samlet set. (Den store fortælling).

**(OKJ og HP følger op)**

### **3 Målinger, screeninger og test i Børn og Unge (SOA)**

*Punktet blev udsat.*

### **4 Udkast til ramme og tids- og procesplan for udvalgsstudietur til London (HP)**

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsorden med henblik på drøftelse af oplæg til indholdsmæssig ramme for udvalgets studietur til London.

Indstilling om, at deltagerne på rådmandsmødet:

- Drøfter og godkender vedlagte indholdsmæssige ramme samt tids- og procesplan for Børn og Unge-udvalgets studietur til London med henblik på godkendelse forud for fremsendelse til Børn og Unge-udvalgsmødet den 27. juni 2018.

Indstillingen blev tiltrådt.

**(OKJ følger op)**

### **5 Forberedelse af møde i Byrådet (HvB)**

Drøftelse af sag 19 om trivselsdag.

OKJ bemærkede, at PPRS følger op på indstillingen om ordblindhed, hvis den tiltrædes.

### **6 Evt.**

-

# Bilagsforside

Dokument Titel: Styrket indsats for ordblinde børn og unge

Dagsordens titel Forslag til styrket indsats for ordblinde børn og unge (OKJ)

Dagsordenspunkt nr 2



Emne **En styrket indsats for ordblinde børn og unge**  
Til Rådmandsmødet d. 4. juli 2018

28. juni 2018  
Side 1 af 6

### 1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat forslaget på dagsorden, med henblik på en drøftelse af - og en stillingtagen til - hvilke af de nedenstående mulige forslag til en styrket indsats for ordblinde elever der skal arbejdes videre med. Endvidere, hvis rådmanden ønsker at vi skal arbejde videre med nogle af forslagene som kræver yderligere finansiering, om der skal udarbejdes budgetforslag herom.

#### 1.1. Baggrund

Børn- og Ungebyrådet fremsatte på byrådsmøde d. 14. marts 2018 forslag om "En styrket indsats for ordblindes muligheder". Forslaget udtrykker behovet for en styrket indsats for ordblinde børn og unge i Aarhus Kommune på en række konkrete områder, med henblik på at skabe lige deltagelsesmuligheder for ordblinde. På baggrund af byrådets drøftelse inddrages desuden forslag til handlinger i forhold til implementering af en dyskalkulitest (test af talblindhed) og indsatser omkring matematikvanskeligheder.

PÅ BU-udvalgsmøde d. 13. juni 2018 blev følgende foreslået:

*"Udvalget foreslår, at vi i Aarhus Kommune arbejder videre med følgende punkter for at styrke indsatsen i forhold til ord- og talblindhed:*

- *Gentænkning af læsecenter (KCL) inden for de nuværende ressourcer*
- *Der skal laves en obligatorisk handleplan, som bl.a. skal skabe en mere systematisk tilgang til indsatsen*
- *Oprettelse af netværk for ord- og talblinde*
- *Magistraten for Børn og Unge skal udarbejde en liste over forslag, som kan udmøntes uden omkostninger og omvendt hvilke forslag som vil kræve ekstra ressourcer og som bør indgå i budgetforhandlingerne*
- *Der skal sikres et ensartet serviceniveau for alle børn og unge uanset den enkelte skoles økonomi"*

Disse indsatsområder blev tiltrådt af byrådet d. 20. juni 2018.

På baggrund af BU-udvalgets bemærkninger og byrådets tiltrædelse heraf, er der arbejdet videre med fem indsatsområder til styrkelse af området, som beskrives mere indgående i afsnit 2.1.

### 2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles,

### BØRN OG UNGE

Pædagogisk afdeling  
Aarhus Kommune

### PPR Administration

Grøndalsvej 2  
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77  
Direkte telefon: 41 87 44 51

Direkte e-mail:  
lodo@aarhus.dk

Sag: 18/035063-1

Sagsbehandlere:  
Lisbeth Tegllund  
Christina Voigt  
Louise Dam Overballe





- at rådmanden tager stilling til, hvilke af de nedenstående forslag til en styrket indsats for ordblinde elever der skal arbejdes videre med.
- at rådmanden træffer beslutning om, hvorvidt der skal udarbejdes budgetforslag vedr. et eller flere af de forslag som kræver yderligere finansiering.

28. juni 2018  
Side 2 af 6

Forslagene til en styrket indsats er som følger:

1. Der sker en videreudvikling af Kompetencecenter for læsning (KCL).
2. Der laves obligatoriske handleplaner for den ordblindedestede elev.
3. Der oprettes et netværk for bl.a. ordblinde elever og forældre.
4. Det undersøges hvorledes data på ordblindeområdet kan anvendes mere aktivt, således at opsporing, afdækning og indsatser systematisk kan følges på skolerne til gavn for elever i risiko for ordblindhed og ordblinde elever.
5. Der laves en understøttende indsats overfor elever med talblindhed (dyskalkuli).

### **2.1. Styrkelse af indsats for ordblinde børn og unge**

I det følgende afsnit beskrives ovenstående indstillingspunkter og indsatserne knyttet hertil mere indgående. For flere af indsatserne gør det sig gældende, at der både er forslag til tiltag, som kan igangsættes inden for den nuværende økonomiske ramme og forslag til indsatser som kræver tilførsel af yderligere midler til området. I den styrkede indsats skal indtænkes videnspersoner og interessenter på området, og dette uanset om man vælger at arbejde videre med indsatser, som kan afholdes inden for den eksisterende økonomiske ramme eller ej.

#### **2.1.1. Videreudvikling af Kompetencecenter for læsning (KCL)**

Det foreslås at PPR og LU, i samarbejde med KCL, iværksætter et udviklingsarbejde om KCLs indsatser.

Udvikling inden for eksisterende økonomiske ramme: Udvikling af nuværende KCL-indsatser, så flest mulige elever i risiko for - eller i ordblindvanskeligheder tilgodeses. Dette ved at give stærkere følgeskab til elever og lærere på skolerne, sådan at lærerteamet tæt på eleven kompetenceudvikles ift. brugen af læse-skriveteknologier. Derved understøttes den ordblinde elev i eget miljø og faglige kontekster, og skolens pædagogiske personale kompetenceudvikles på området.

Mulige forslag som kræver ekstra ressourcer: Det foreslås at styrke indsatsen for elever med læsevanskeligheder (herunder ordblindhed) i specialtilbud, da en sådan indsats bl.a. vil have en direkte betydning for disse elevers uddannelsesparathed og mulighed for deltagelse i folkeskolens prøver. Konkret foreslår MBU, at der tages afsæt i erfaringerne med projektet "IT i specialklasser", som har været afprøvet på 6 værtsskoler



i skoleåret 17/18. Projektet tager afsæt i et kontraktstyret aktionslæringsforløb i samarbejde mellem værtsskole, MBU og KCL. Projektet har haft stor betydning for elever i læsevanskeligheder i specialtilbud og tilbagemeldingerne har været meget positive og vist stor effekt for pædagogisk personale og elever.

28. juni 2018  
Side 3 af 6

### **2.1.2. Der skal laves en obligatorisk handleplan for den ordblindetestede elev**

Der er fortsat brug for opmærksomhed og fokus på den ordblinde elevs mulighed for at indgå i eget læringsmiljø og sikring af den faglige progression. På denne baggrund foreslås det, at det gøres obligatorisk for skolerne at udarbejde en individuel handleplan på ordblindetestede elever.

Udvikling inden for eksisterende økonomiske ramme: Skolerne forpligtes til at udarbejde individuel handleplan på ordblindetestede elever. MBU foreslår en ensartet handleplan, som kan indtænkes i elevplan eller lign. og som sikres medtænkt i overgangen til andre skoletilbud som efterskole og ungdomsuddannelse. Handleplanen bør udarbejdes i samarbejde med elev og forældre og indeholde vurdering af, hvilken yderligere udredning og indsatser resultatet giver anledning til, og hvordan der følges op på elevens læring og udvikling. Handleplanen bør revideres og justeres årligt i samarbejde mellem skole, elev og hjemmet. Dette vil understøtte intentionerne i Vejledningen til Ordblindetesten og i Vejledningen om Prøve på særlige vilkår.

#### Mulige forslag som kræver ekstra ressourcer:

- Kompetenceudvikling af lærere ift. grundig og systematisk undervisning i skriftens lydprincip som understøttelse af ordblinde elever i alle fag samt kompetenceudvikling ift. læse-skriveteknologi. Dette kunne eks. være videreuddannelse af ordblindelærere på alle skoler i samarbejde med VIA, der kan varetage opgaven ift. netværk for ordblinde elever og deres forældre, sikring af udarbejdelse af handleplaner på alle ordblindetestede elever og en ensartet indsats ift. foregribende indsatser på skolerne.
- Kompetenceudvikling af læsevejledere, så alle læsevejledere har en særlig viden ift. skriftsproglige vanskeligheder i relation til dysleksi og læse-skriveteknologi
- Kompetenceudvikling af dagtilbuddenes sprogvejledere ift. viden om opsporing af børn i risiko for ordblindevanskeligheder.
- Fast tidsramme for læsevejledere i sammenhæng med antal elever på skolen sådan, at læsevejleder har afsat tid til opgaver f.eks. i forbindelse med ordblinde elever og indsatser herfor.

### **2.1.3. Oprettelse af netværk**

Mulige forslag som kræver ekstra ressourcer:



- Oprettelse af netværk for sprogvejledere i dagtilbud og læsevejledere i skolerne, med henblik på at skabe større sammenhæng mellem dagtilbud og skole i forhold til tidlig opsporing af ordblinderisikovanskeligheder og efterfølgende indsatser. Med de obligatoriske sprogvurderinger i dagtilbud og skole og Ordblinderisikotesten i 0. og 1. klasse gives der nu mulighed for tidligt at imødegå og understøtte eventuelle vanskeligheder.
- Ordblindepatrujer af ordblindetestede elever, som kan være "superbrugere" fra mellemtrinet og udskoling der har et særligt kendskab til læse-skrivestøttende IT, f.eks. fra egen deltagelse i forløb på KCL, og derfor kan dele erfaringer og viden med andre elever. Ordblindepatrujen kan koordineres af en kombination af læse- og IT-vejledere, der har det overordnede ansvar for at facilitere og udvikle netværket på skolen.
- Netværk for forældre til børn i ordblinddevanskeligheder med særlig fokus på understøttelse af barnet i brugen af IT-understøttende værktøjer. Dette koordineres af skolens læsevejleder og i tæt samarbejde med KCL, som har en specialiseret viden om IT-understøttende værktøjer. MBU har i denne forbindelse et allerede eksisterende samarbejde med AOF, som kan tænkes udbygget.

28. juni 2018  
Side 4 af 6

### 2.1.4 Opsamling af data

Udvikling inden for eksisterende økonomiske ramme:

- I forbindelse med Kvalitetsrapporten 2019 overvejes det, hvorledes data på ordblindeområdet fremover kan indgå (Ordblinderisikotesten, DVO – screening og Ordblindetesten). Mulighederne for dette afdækkes aktuelt af MBU, så opsporing, afdækning og indsatser inden for dette område systematisk kan følges på skolerne til gavn for elever i risiko for ordblindhed og ordblinde elever. Det anbefales konkretiseret ved årlige samtaler på alle skoler med deltagelse af skolens ledelse, læsevejleder og PPR-læsekonsulent vedr. læseresultater/læseindsatser. Dette indbefatter værtsskoler for specialtilbud.
- Indgåelse af databehandleraftale med STUK, så der kan opsamles og kvalificeres viden om anvendelsen af Ordblindetesten på cpr-niveau.

### 2.1.5 Dyskalkuli

Med afsæt i en SFI-rapport fra 2013, hvor en kortlægning af betydning og omfang af talblindhed blev beskrevet, er Undervisningsministeriet undervejs med en test til identifikation af elever, der har brug for en forebyggende og målrettet indsats. Testen forventes aktuelt tilgængelig for skolerne i oktober 2018 og vil være rettet til elever på 4. årgang. Designet er valgt for at sikre, at eleverne tidligst muligt identificeres, og at skolens matematikvejleder kan beskrive og iværksætte understøttende tiltag, som er fyldestgørende til elever med talblindhed. Forventeligt indtænkes en Vejledning til arbejdet med talblinde elever i Testmaterialet.



28. juni 2018  
Side 5 af 6

På denne baggrund vurderes det, at implementering af Talblindetesten fordrer kompetenceudvikling og koordinerede indsatser på hele 0-18 årsområdet. Dette til at beskrive understøttende tiltag og skabe sammenhæng i indsatser i dagtilbud, på skoler og på forvaltningsniveau, ligesom tiltag på baggrund af Talblindetesten kan kvalificeres.

### Udvikling inden for eksisterende økonomiske ramme

- Uddannelse af to matematikvejledere på alle skoler. Læring og Udvikling har i samarbejde med VIA tilbudt alle skoler uddannelse af to matematikvejledere. MBU ønsker en forpligtelse på dette.
- Udarbejdelse af kommunal Handleplan for matematik i et samarbejde mellem LU og PPR, hvori det fremgår, hvilke forventninger der er til alle elevers matematikudvikling, tiltag på skolerne og opsporing af elever i matematikvanskeligheder.

### Mulige forslag som kræver ekstra ressourcer:

- Kompetenceudvikling af lærere i forbindelse med implementering af den kommende Talblindetest. Dette forudsætter en allokering af ressourcer til skolerne, da dette vil blive en stor opgave.
- I Aarhus Kommune arbejdes der i dagtilbud med evalueringsmaterialet MIO (Matematik, Individ, Observation) til den tidlige beskrivelse af barnets ressource i forhold til matematisk opmærksomhed og numeracy. MIO er afprøvet i to dagtilbud og erfaringerne herfra kan bruges til at vurdere i hvilken form projektet kan spredes ud til kommunens øvrige dagtilbud. Dette arbejde vil kunne styrkes yderligere med numeracyvejledere som parallel til dagtilbuddenes sprogvejledere. Sammen med den udarbejdede "Matematikkalender" kan dette være afsættet i de tidlige indsatser og pædagogiske arbejde i dagtilbuddene.
- En systematisk viden om børnenes matematiske ressource i overgangen ind i skolen i lighed med brugen af Sprogvurderingen.
- Oprettelse af netværk for matematik- og numeracyvejledere på 0-18 årsområdet som vil kunne understøtte alle elever til at blive så dygtige, som de kan – også elever i specialtilbud.
- I det tidlige skoleforløb vurderes det, at der er behov for afdækkende og understøttende tiltag til at understøtte elever i risiko for at komme i matematikvanskeligheder. Dette skal der afsættes tid til ved matematikvejlederne.

I forbindelse med flere af de ovenstående forslag vil der være behov for indkøb af materialer. Det kan i denne forbindelse overvejes hvorvidt materialerne skal placeres på CFL som en udlånsmulighed, i stedet for at samtlige skoler selv skal stå for indkøbene.



### **3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?**

Indsatserne lægger sig alle i tråd med Børn og Unges faglige strategier, særligt understøtter de ovenstående forslag strategierne om at arbejde vidensbaseret og sætte tidligt og forebyggende ind overfor børn og unge med begyndende vanskeligheder, i dette tilfælde i relation til deres læse-, skrive- og/eller matematikkompetencer.

28. juni 2018  
Side 6 af 6

### **4. Videre proces og kommunikation**

Såfremt rådmanden ønsker at arbejde videre med en eller flere af de beskrevne indsatser, vil MBU tage kontakt til KCL og andre relevante aktører på området ift. at blive mere konkrete på indsatserne indhold og planlægning af eventuelle videre processer.

# Bilagsforside

Dokument Titel:            Eventuelt

Dagsordens titel            Evt.

Dagsordenspunkt nr        3

Eventuelt